

Oponentský posudek na diplomovou práci

Marcela Štiková, Jazyková situace v Tuvě (pokus o sociolingvistickou studii).
UK FF, Praha 2006, 112 str.

Předkládaná práce představuje poměrně rozsáhlou studii o sociolingvistických problémech spjatých s tuvštinou. Práce je rozvržena do několika oddílů, z nichž tři tvoří větší kapitoly (č. 3, 4, 5), které probírají jednotlivé okruhy a v jejich rámci řeší i další specifické otázky. Jako svůj hlavní cíl si stanoví „zmapovat jazykovou situaci v Tuvě v současné době“ (str. 2).

V úvodní kapitole diplomantka stručně ale výstižně charakterizuje prostředí Tuvy, částečně i poetickým stylem. Poté přehledně shrnuje obsah práce a její cíle. Druhou kapitolu věnuje základní informaci o tuvštině, etnogenezi Tuvanů a typologické charakteristice tuvštiny v rámci altajských jazyků. Podává rovněž krátký přehled tuvských dialektů. Diplomantka vychází z obecného popisu bilingvismu (3. kapitola, str. 8-17), navazuje rozbořem bilingvismu v Tuvě (4. kapitola, str. 18-57) a pokračuje podrobnou informací o sociolingvistickém výzkumu (5. kapitola nazvaná „Anketa“, str. 57-81). Poté navazuje stručným závěrem a bibliografií a jako přílohu uvádí anketu, kterou ve své práci používala.

V práci se opírá jednak o ruskou sociolingvistickou produkci a také o dnes už klasické práce Fergusona, Fishmana a také o práci Z. Salzmana a dalších. V úvodní části se diplomantka dotýká tématu bilingvismu z hlediska lingvistického, sociolingvistického a psycholingvistického. Vlastní popis vychází z původního výzkumu na základě ankety a je nutno zdůraznit, že v tom je práce velice cenná.

Kapitola věnovaná bilingvismu v Tuvě podrobně a systematicky popisuje tento jev v jeho konkrétních jazykových projevech, ale také z hlediska jeho vzniku a vývoje. Velkou pozornost věnuje jednak konkrétním lexikálním výpůjčkám a jejich fonetickým zvláštnostem a také integraci do přijímajícího jazyka. Tady by se nabízelo srovnání se stavem jiných jazyků v kontaktu s majoritním jazykem, např. i češtiny do 19.st.

Druhá velká kapitola podrobně rozebírá anketu použitou v práci, její formu a cíle, a také obsah. Autorka ze skromnosti nezdůrazňuje příliš, že se převážná část její práce opírá o vlastní terénní výzkum a rád bych podtrhl, že se mi v tomto aspektu práce jeví jako práce průkopnického charakteru. Toto je také třeba vzít v úvahu při hodnocení práce jako celku.

K práci nemám zásadní připomínky, drobnosti formulační je případně možné upravit pro pozdější použití. Jedná se o samostatnou a objevnou práci a z tohoto důvodu chci doporučit, aby vyšla tiskem, nejlépe anglicky nebo rusky.

Navrhuji známku výbornou

V Praze dne 12.9.06

Prof. PhDr. Jaroslav Vacek, CSc.

Ústav jižní a centrální Asie